

Yttrande Kunskapsbaserad och jämlik vård SOU 2017:48

Dnr 2895-2017

Förslag till beslut

1. Region Norrbotten lämnar yttrande enligt förslaget.

Sammanfattning

Utredningens uppdrag är att överväga och lämna förslag till hur en ökad följsamhet till nationella kunskapsstöd kan uppnås i syfte att säkerställa att den hälso- och sjukvård som ges befolkningen är kunskapsbaserad och jämlik och ges på samma villkor till kvinnor och män.

Region Norrbotten välkomnar att utredningen har genomförts för att belysa nuläget och lämna förslag med syfte att ge bättre förutsättningar för en mer kunskapsbaserad och jämlik vård. En del av utredningens förslag ställer sig regionen positiv till men en del förslag upplevs inte tillräckligt genomarbetade eller önskvärda att genomföra.

Ärendet

Utredningen anser att kunskapsstyrning och kunskapsstöd behöver tolkas brett och innefatta alla de aktiviteter som behövs på alla nivåer för att varje patientmöte ska vara grundat på bästa tillgängliga kunskap. Det räcker inte att ta fram kunskapsstöd i form av nationella riktlinjer eller vårdprogram, utan det behövs insatser för att förbättra förutsättningarna för användningen av kunskapen. I kunskapsstyrning ingår kunskapsstöd, stöd till uppföljning och analys samt stöd till verksamhetsutveckling och till ledarskapet. Kunskapsstyrning bidrar till att utveckla ett lärandesystem.

Utredningens förslag och överväganden

Lagförslag

- Förtydliganden i HSL om vårdgivarens och verksamhetschefernas ansvar för fortbildnings och förbättringsarbete samt krav på landsting och kommuner att samverka nationellt.
- Lagen om läkemedelskommittéer ersätts av lagen om vårdkommittéer.

Vårdkommittéer

- Vårdkommittéerna ska verka för nationell kunskapsstyrning i landstinget och i de kommuner som är belägna i landstinget, verka för att nationella kunskapsstöd används, att vårdens resultat följs upp och ge stöd till förbättringsarbete.
- Vårdkommittéerna ska inte utfärda egna rekommendationer om nationella finns.

Förslag om samråd kring vårdens övergripande resultat och inriktning

- Utredningen fokuserar på skärpt ansvarsutkrävande av huvudmännen, baserat på statligt genomförda uppföljningar.

- Utredningen föreslår formalisering av ett nära och regelbundet samråd mellan stat och landsting, där politik möter politik med stöd av tjänstemän.

Rekommendationer till landstingen när det gäller den nationella strukturen för kunskapsstyrning

- Reglera strukturen på ett hållbart sätt.
- Reglera formerna för involvering av professioner och patienter.
- Utdelat ansvar för att involvera kommunerna.
- Ansvaret för Läkemedelsverkets utgivning av läkemedelsboken flyttas till landstingen.

Ökade krav på samordning mellan kommuner och landsting

- Utredningen föreslår att läkemedelskommittéerna omvandlas till vårdkommittéer. Landstingen ska enligt förslaget vara fria att organisera dem, men det bör ske efter gemensamma grundprinciper. Bland dem ingår en fungerande samverkan med kommunerna vilket ses som en nyckelfaktor.

En nationell digital kunskapsjänst inrättas

- Enkelt att söka, enkel tillgänglighet för alla sjukvårdshuvudmän och vårdgivare, lika över landet.
- Kvalitetssäkrade kunskapsstöd.
- Avgiftsfri tillgång till vetenskapliga artiklar.
- SBU:s upplysningstjänst knyts till tjänsten och fokuserar på att ge metodstöd till framtagande av kunskapsstöd.

Förbättrad nationell uppföljning

- Utredningen föreslår ett aktivare nationellt samråd mellan stat och huvudmän om hälso- och sjukvårdens resultat och utvecklingsbehov, på basis av kvalificerade underlag om vårdkvalitet och likvärdighet.
- Jämlik vård följs upp genom fördjupad analys, SoS gör en nationell datadriven uppföljning, medan Vårdanalys följer upp och granskar utifrån ett patient- och brukar perspektiv. Observationer från IVO och Folkhälsomyndigheten tillvaratas..

En utvecklad roll för Socialstyrelsen

- SoS ges en särställning bland de kunskapsstödjande myndigheterna i syfte att förtydliga och stärka samordningen av myndigheternas kunskapsstöd till vården.
- Regeringsuppdragen blir mer övergripande genom att på statens uppdrag ha ett övergripande ansvar för uppföljning av den kunskapsbaserade och jämlika vården.
- Nationella riktlinjer görs årliga, renodlas till underlag för prioritering och planering och avgränsas till stöd för politiker och andra beslutsfattare inom landsting och kommuner.
- Läkemedelsverkets behandlingsrekommendationer upphör som separat kunskapsstödsprodukt och SoS tar över ansvaret för rekommendationer kring läkemedelsbehandling.

Rådet för statlig styrning med kunskap

- Socialstyrelsen ges mandat att samordna myndigheternas kunskapsstöd avseende hälso- och sjukvård. Funktionen för rådet avseende hälso- och sjukvård faller och koncentrerar sitt arbete till socialtjänst.
- Myndighet som tillkommer: den nya myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd.
- Myndigheter som faller bort: TLV (Tandvårds och läkemedelsförmånsverket), E-hälsomyndigheten och Läkemedelverket. Socialstyrelsen blir ansvarig myndighet.
- Huvudmannagruppen utgörs av fyra landsting och 10 kommuner.

Genomförande av förslagen

- Genomförandekommitté tillsätts för ordnat införande och koordinerad process med landsting/regioner.
- Genomförandekommittén övergår i ett nationellt kansli i Regeringskansliet.

Bilagor:

Remiss Kunskapsbaserad och jämlik vård SOU 2017:48

Remissyttrande Kunskapsbaserad och jämlik vård

Protokollsutdrag skickas till:

s.registrator@regeringskansliet.se

s.fs@regeringskansliet.se

Divisionschef Närsjukvård

Divisionschef Länssjukvård

Verksamhetsdirektör

Utvecklingsdirektör